

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **S. – D., a.s.**, M., proti žalovanému **K. A.**, bývajúcemu v Č., o **zaplatenie 5 684,23 € (171 243,-- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp.zn. 10 C 76/2006, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 9. septembra 2008 sp.zn. 9 Co 13/2008 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 9. septembra 2008 sp.zn. 9 Co 13/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Galanta rozsudkom z 8. októbra 2007 č.k. 10 C 76/2006-87 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi 157 263,80 Sk (v časti o zaplatenie 13 979,20 Sk konanie v dôsledku späťvzatia žaloby v uvedenom rozsahu, zastavil), titulom trov konania 10 272,-- Sk s možnosťou uvedené sumy splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 4 654,-- Sk počnúc dňom právoplatnosti rozsudku pod stratou výhody splátok vždy do 10-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred na adresu žalobkyne. Takto rozhodol, keď mal za preukázané, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá platná zmluva o dodávke zemného plynu pre domácnosť, na základe ktorej žalobkyňa dodávala zemný plyn do odberného miesta žalovaného. Žalovaný plyn odoberal a 12. januára 2005 bolo žalobkyňou zistené, že plyn bol odoberaný poškodeným plynomerom. Tvrdenie žalovaného, že plynomer je umiestnený mimo domu, ktorý mohol poškodiť ktokoľvek, pričom on nemá na to technické zručnosti, súd považoval za účelovú a ničím nepodloženú obranu, nakoľko žalovaný nepreukázal, že škodu nezavinil. Právne vec zdôvodnil ustanovením §§ 54 ods. 1, 2, 6, 59 ods. 1 písm.d/ zák. č. 656/2004 Z.z. o energetike. Úspešnej žalobkyňi v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. priznal náhradu trov konania.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Trnave rozsudkom z 9. septembra 2008 sp.zn. 9 Co 13/2008 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovanému titulom náhrady trov konania 33 768,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám jeho právnej zástupkyne. Odvolací súd mal za to, že súd prvého stupňa vo veci vykonal dostatočné dokazovanie a náležite zistil skutkový stav avšak vo veci nesprávne rozhodol. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade je dôvodná aplikácia ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal na to, že podstatnou väčšinou prípadov rozporu s dobrými mravmi je neprimeranosť konkrétneho dojednania spočívajúca najmä v hrubom nepomere či už vzájomných plnení zmluvných strán navzájom alebo práv a povinností jednej zmluvnej strany. Rozpor s dobrými mravmi predstavuje také konanie, ktoré je zjavne neprijateľné, pretože je z hľadiska oprávnených záujmov strán a spoločnosti hrubo nevyvážené. Podmienka neprimeranosti sa považuje často za splnenú vtedy, ak sú podstatným spôsobom prekročené obvyklé podmienky v danej oblasti vzťahov. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené a najmä na to, že nebolo preukázané, kedy došlo k poškodeniu plynomeru, plynomer bol s vedomím žalobkyne namontovaný tak, že bol prístupný komukoľvek, žalobkyňa riadne nepreukázala, či a aká skutočná škoda jej neoprávneným odberom vznikla, keďže z citácie zákona o energetike nevyplýva, že pri každom neoprávnenom odbere vznikne škoda, keď v ustanovení § 59 ods. 2 je uvedené, že odberateľ je povinný uhradiť skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Žalovaný riadne za sporné obdobie uhrádzal zálohové faktúry a nebol zistený v spornom období odber v neprimeranej výške v porovnaní s predchádzajúcimi obdobiami a tiež zohľadnené zvyklosti spoločnosti, že v prípade nahlásenia poškodenia plynomeru žalovaným aj pár dní pred vykonaním odpočtu by si voči nemu náhradu škody neuplatňovala považoval za neprimeranú a podstatným spôsobom prekračujúcu obvyklé podmienky, keďže za posledné zúčtovacie obdobie pred sporným obdobím zaplatil za spotrebu zemného plynu žalovaný 39 511,-- Sk, ktorá suma je v hrubom nepomere s požadovanou výškou. S prihliadnutím na uvedené rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 224 ods. 2 O.s.p., keď úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, ktorá navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania

vyvodzovala z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. a ako dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie odvolacím súdom. Nepovažovala za správne, keď odvolací súd pri rozhodovaní o jej nároku vychádzal z ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Mala za to, že zodpovednosť za škodu v prípade neoprávneného odberu plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii je osobitným druhom zodpovednosti, pri ktorej sa aplikuje princíp objektívnej zodpovednosti. V danom prípade podľa jej názoru boli naplnené všetky znaky zodpovednosti za škodu, t.j. existencia protiprávneho úkonu (neoprávnený odber), škoda (vypočítaná s poukazom na § 59 ods. 3 zákona o energetike a s použitím metodiky stanovenej príslušnou vyhláškou) a príčinná súvislosť medzi existenciou protiprávneho úkonu a škodou (v dôsledku odberu plynu v rozhodnom období a nevierohodnosti stavu spotreby plynu na takto poškodenom meradle vznikla žalobkyni škoda).

Žalovaný navrhol dovolanie žalobkyne ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je dôvodné.

Z ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení.

Z obsahu dovolania žalobkyne vyplýva, že táto ako dovolací dôvod uplatňuje nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

Nesprávnym právnym posúdením veci je v zmysle § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

Právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého priznanie žalobkyňou uplatneného nároku na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu, ku ktorému došlo na odbernom mieste žalovaného by bolo v rozpore s dobrými mravmi, nie je správny.

Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Citované ustanovenie je hmotnoprávnej povahy a umožňuje posúdiť vec súdom v tom smere, či výkon daného subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, že tomu tak nie je, odoprieť poskytnutie právnej ochrany uplatňovanému danému právu. Obdobne to platí aj vo vzťahu k právnym povinnostiam. Toto posúdenie je teda založené na úvahe súdu, ktorá musí byť podložená vždy konkrétnymi zisteniami odôvodňujúcimi záver, že v danej veci výkon práv a povinností, ktoré už inak vyplývajú z daných právnych predpisov alebo zo záväzkového vzťahu alebo z inej obdobnej právnej skutočnosti, by bol v takomto rozpore, a to aj s prihliadnutím na postavenie druhej strany a so zreteľom na všetky významné konkrétne okolnosti prípadu. Toto ustanovenie za vyššie uvedených podmienok umožňuje teda zasah aj do výkonu už existujúcich práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov.

Práva a povinnosti dodávateľa a odberateľa plynu upravuje zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike. Ustanovenie § 59 ods. 1 písm.d/ citovaného zákona obsahuje definíciu neoprávneného odberu a ods. 2 právne dôsledky v súvislosti s neoprávneným odberom, t.j. povinnosť takéhoto odberateľa uhradiť dodávateľovi plynu škodu, ak vznikla.

V prípade, že v súdnom konaní sú skutočne preukázané všetky znaky zodpovednosti za škodu, t.j. existencia protiprávneho úkonu (neoprávnený odber), škoda a príčinná súvislosť medzi existenciou protiprávneho úkonu a škodou nie je žiaden dôvod pre neuloženie povinnosti škodu nahradiť.

Argumenty odvolacieho súdu, pre ktoré žalobu s poukazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka zamietol nie sú podložené dôkaznými skutkovými zisteniami a súčasne presvedčivo nedokladujú, že tieto zistenia dovoľujú záver, že výkon práva žalobkyne je skutočne v rozpore s dobrými mravmi.

So zreteľom na uvedené dovolací súd považoval dovolanie žalobkyne za dôvodné, preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2009

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová